

LULEÅ KOMMUN

Granskning av delårsrapport per den
31 augusti 2011

Audit
KPMG AB
14 oktober 2011
Antal sidor: 17

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål och god redovisningssed	1
1.2	Mål för verksamheten	2
2.	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Syfte och mål	3
2.3	Avgränsning	3
2.4	Revisionskriterier	3
2.5	Ansvarig styrelse	4
2.6	Genomförande och metod	4
2.7	Projektorganisation	4
2.8	Rapportutformning	4
3.	Kommunens anvisningar för delårsrapport och styrkort	5
4.	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	5
4.1	Bakgrund	5
4.2	Mål i årsbudgeten	5
4.3	Uppföljning av finansiella mål	6
4.4	Uppföljning av mål för verksamheten	7
5.	Delårsrapporten i övrigt	8
5.1	Förvaltningsberättelse	9
5.2	Övriga avsnitt i delårsrapporten	10
5.3	Kommentar	10
6.	Delårsbokslutet – god redovisningssed	11
6.1	Externa krav	11
6.2	Interna krav	11
6.3	Resultaträkning	11
6.4	Balansräkning	12
6.4.1	Anläggningstillgångar	12
6.4.2	Kundfordringar	13
6.4.3	Likvida medel inkl kortfristiga placeringar	13
6.4.4	Avsättningar	13
6.4.5	Periodiseringar – kortfristiga fordringar och skulder	13
6.4.6	Långfristiga skulder	14

1. Sammanfattning

Vi har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten för perioden 2011-01-01–2011-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2011.

Revisorerna ska, enligt bestämmelserna i kommunallagen, bedöma om resultat i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Bedömningen gäller både de finansiella målen och riktlinjerna för verksamheten. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och överlämnas till fullmäktige.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Finansiella mål och god redovisningssed

Finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning har formulerats i kommunstyrelsens styrkort i perspektivet Ekonomi i strategisk plan & budget 2011-2013. Uppföljning av dessa mål kommenteras i analysen för perspektivet Ekonomi i delårsrapporten. Perspektivanalysen utgör en sammanfattande bedömning av hur nämnder och bolag bidrar till att målen kommer att uppnås.

Kommunens bedömning är att målet för ekonomi i balans kommer att uppnås då årsprognosen pekar på ett positivt resultat på 69,8 Mkr. Resultatet för januari-augusti 2011 uppgår till 149,8 Mkr. Även för de två övriga målen inom perspektivet Ekonomi är kommunens sammanfattande bedömning, baserad på inlämnade kommentarer från nämnder och bolag avseende planerade, pågående eller genomförda aktiviteter, att mål kommer att uppnås vid årets slut.

För resultatmålet för 2011 baseras bedömningen på resultatet för perioden och den prognos som har lämnats.

Vad gäller de två övriga målen inom perspektivet Ekonomi har vi inte funnit skäl att göra någon annan bedömning än den som görs i delårsrapporten men vill dock påtala svårigheten att bedöma om resultatet är förenligt med målen, då dessa två "mål" är aktiviteter och det inte finns några målnivåer angivna.

Vår bedömning är att resultatet i delårsrapporten är förenligt med kommunens finansiella mål för 2011.

Vår granskning av delårsrapporten i övrigt visar att delårsrapporten 2011-08-31 i allt väsentligt uppfyller kraven i kommunallagen och lag om kommunal redovisning vad gäller innehåll och nivå på rapportering. Från granskningen vill vi lyfta fram följande synpunkter, som kvarstår från granskningen av delårsrapporten 2010-08-31:

- Delårsrapporten skulle kunna vidareutvecklas, främst genom en mer utförlig finansiell analys med förklaringar av avvikelser jämfört med föregående år och budget.
- Vi rekommenderar att motsvarande begrepp och termer som i årsredovisningen används för delårsrapportens balansräkning.

- Noter till delårsredovisningen skulle förbättra delårsrapporten, även om lagen om kommunal redovisning inte ställer några direkta krav på att noter ska lämnas.

Från granskningen av delårsbokslutet vill vi lyfta fram följande synpunkter:

- Vi bedömer att dokumentationen av delårsbokslutet i stort sett är av god kvalitet.
- Det är svårt att avstämna resultaträkningens poster i delårsbokslutet mot bokföringen och därmed inte göra tillförlitliga analyser och jämförelser mot tidigare perioder mera i detalj.
- Dokumentationen av motivet till aktivering av utredningskostnader för muddring på 4,2 Mkr behöver förbättras (avsnitt 6.4.1)
- Så snart som beslut om tillstånd för förlängning av sluttäckning av deponin erhålls bör en översyn av beräkningen av avsättningen göras i enlighet med RKR:s rekommendation 10.1 (avsnitt 6.4.4.2).
- Hela beloppet avseende korrigerings av 2010 års slutavräkning av skatter borde ha resultatförts i delårsrapporten. Detta innebär att resultatet är för lågt med 3,5 Mkr avseende denna post (avsnitt 6.4.5).
- Överuttaget som överskrider självkostnaden för renhållnings- och VA-avgifter har inte redovisats i enlighet med RKR 18. Överuttaget under 2011 på 4,5 Mkr har redovisats som intäkt men borde ha redovisats som skuld. Detta innebär att resultatet är för högt med 4,5 Mkr avseende denna post. Vi rekommenderar att rutiner för löpande redovisning enligt RKR 18 införs (avsnitt 6.4.5).
- Vi rekommenderar, liksom tidigare år, att upparbetade kostnader för semester och övertid inkl. förändring av semesterlöneskulden redovisas i den löpande bokföringen samt fördelas ut på förvaltningarna (avsnitt 6.4.5).

1.2 Mål för verksamheten

Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning har formulerats i kommunstyrelsens styrkort inom perspektiven Medborgare/Kund/Brukare, Medarbetare samt Utveckling.

Uppföljning av dessa mål kommenteras i analyserna för perspektiven i delårsrapporten. Perspektivanalyserna utgör en sammanfattande bedömning av hur nämnder och bolag bidrar till att målen kommer att uppnås.

Liksom tidigare år kan vi konstatera att målen i kommunstyrelsens styrkort till största delen är aktiviteter. Det är bara inom perspektivet Medarbetare och Ekonomi där det finns målnivåer angivna.

Enligt redovisningen i delårsrapporten bedöms 35 % av målen uppnås helt, 52 % uppnås delvis och resterande 13 % av målen inte uppnås under 2011. Vi har inte funnit skäl att göra någon annan bedömning än den som görs i delårsrapporten men vill dock påtala svårigheten att bedöma om resultatet är förenligt med målen för verksamheten, då det till största delen är aktiviteter i styrkortet.

Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten endast delvis är förenligt med de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen för 2011.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Vi har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten för perioden 2011-01-01 – 2011-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2011.

Revisorerna ska, enligt bestämmelserna i kommunallagen, bedöma om resultat i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Bedömningen gäller både finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och överlämnas till fullmäktige.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.2 Syfte och mål

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen (KL), kommunal redovisningslag (KRL) och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för kommunrevisorernas uttalande beträffande delårsrapporten.

2.3 Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten per 31 augusti 2011.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål. Vår granskning har varit inriktad på väsentliga avvikelser (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

2.4 Revisionskriterier

Vi bedömer om delårsrapporten i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi bedömer vidare om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.5 Ansvarig styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är saklighetsgranskad av berörda vid kommunens ekonomikontor.

2.6 Genomförande och metod

Granskningen av delårsrapporten har omfattat följande aktiviteter:

- Genomgång av relevanta styrdokument (kommunens styrande dokument, normgivning/vägledning för upprättande av delårsrapport)
- Översiktlig granskning av delårsrapporten i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning
- Översiktlig granskning av delårsrapporten i den omfattning som krävs för att bedöma om delårsrapporten har upprättats i enlighet med KRL och god redovisningssed.
- Översiktlig genomgång av underlag till delårsbokslut och delårsrapport i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål. Granskningen har huvudsakligen inriktats på balansräkningens poster, med utgångspunkt från det material som finns hos ekonomikontoret. Vi har inte tagit del av det material som endast förvaras hos förvaltningarna.
- Översiktlig genomgång av nämnders/styrelsers uppföljning och kommentarer i delårsrapporten av måluppfyllelse inom styrkortets olika perspektiv.
- Uppföljning av synpunkter i föregående års rapporter från granskning av delårsrapport och årsredovisning.
- Dialog med ansvariga befattningshavare om iakttagelser och synpunkter.

2.7 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Annicka Brännström, Johanna Sandberg Rova och Johan Karlsson under september-oktober 2011.

2.8 Rapportutformning

I rapporten har vi genomgående valt att använda ordet krav som ett gemensamt begrepp för såväl lagregler, övrig normgivning som för interna styrdokument m m.

Rapporten skrivs i avvikelseform, vilket innebär att i huvudsak förhållanden som vi anser bör uppmärksammas eller bli föremål för åtgärder redovisas.

Syftet med rapporten är främst att den ska utgöra ett underlag för kommunrevisorernas bedömning av kommunens delårsrapport och den lagstadgade avrapporteringen till fullmäktige. Även andra väsentliga förhållanden som framkommit vid vår granskning och som vi bedömer kan ha betydelse för kommunrevisorernas bedömningar och uttalanden kommenteras. Dessutom är

avsikten att rapporten ska sammanfatta våra väsentligaste förslag till åtgärder för fortsatt utveckling av kommunens delårsrapporter och redovisningsrutiner.

3. Kommunens anvisningar för delårsrapport och styrkort

Kommunens anvisningar för delårsrapporten sammanfattas i dokumentet Anvisningar till delårsrapporter 2011, med separata anvisningar för nämnder/förvaltningar och kommunens bolag. I anvisningarna behandlas dels kommunens delårsrapport med avsnitt om måluppfyllelse i kommunstyrelsens styrkort respektive nämndernas styrkort, dels nämndens egen delårsuppföljning.

En viktig utgångspunkt är att bedömningen av måluppfyllelsen avser prognos vid årets slut. I anvisningarna för 2011 anges att kommentarer ska göras av nuläget, dvs. vilka aktiviteter som har gjorts under perioden för att få en bakgrund till den bedömda prognosen. Detta gäller både i rapportering av underlag till kommunstyrelsens styrkort och till nämndens egen delårsuppföljning,

I delårsrapporten får respektive nämnd eller bolag själv välja vad man vill lyfta fram i texten som avser bedömningen av måluppfyllelsen vid årets slut. I anvisningarna rekommenderas dock att i augusti månads delårsrapport återkoppla till sådana mål som kommenterades i april månads delårsrapport för att underlätta för läsaren att följa arbetet under året.

I nämndens egen delårsuppföljning, som läggs in på kommunens hemsida, redovisas en mer utförlig analys av måluppfyllelsen i styrkortet. Enligt anvisningarna finns krav på att alla mål ska ha en kommentar som förklarar färgsättningen. Väsentliga avvikelser ska kommenteras och redogörelse ska lämnas över de åtgärder som nämnden planerar att vidta.

Arbetet med den interna kontrollen ska följas upp löpande under året och redovisas i nämndernas egna delårsuppföljningar. Nämnderna ska kommentera hur det planerade internkontrollarbetet fortlöper.

4. Bedömning utifrån fullmäktiges mål

4.1 Bakgrund

Enligt KL och KRL ska budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. Mål och riktlinjer för verksamheten ska anges liksom finansiella mål. Dessa mål ska ha betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat i årsbudgeten. Bedömningen gäller både finansiella mål och mål och riktlinjer för verksamheten. Inga förändringar av externa krav har skett 2011.

4.2 Mål i årsbudgeten

I strategisk plan & budget 2011-2013, avsnittet Ekonomiperspektivet under rubriken God ekonomisk hushållning, anges följande:

”En god ekonomisk hushållning kännetecknas av att både drift- och investeringsverksamhet finansieras med de samlade inkomsterna. I god ekonomisk hushållning betonas balansen mellan

tydliga och mätbara finansiella och verksamhetsmässiga mål i styrningen. Finansiella mål uttrycker att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamhetsmålen, som formuleras i styrkortets olika perspektiv, betonar en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet och gör uppdraget gentemot medborgarna tydligt.”

Vi har gjort tolkningen att mål av betydelse för en god ekonomisk hushållning formuleras i kommunstyrelsens styrkort. Vidare har vi antagit att finansiella mål avser målen inom perspektivet Ekonomi och att mål och riktlinjer för verksamheten avser målen inom perspektiven Medborgare/Kund/Brukare, Medarbetare samt Utveckling.

4.3 Uppföljning av finansiella mål

I ekonomiperspektivet i kommunstyrelsens styrkort finns tre mål för 2011:

- Resultatet för kommunen ska vara större än 0.
- Effektiviseringsåtgärder vidtagna utifrån jämförelser med motsvarande verksamheter.
- Förbättrad köptrohet till kommunens ramavtal jämfört med 2010.

I strategisk plan & budget 2011-2013 (avsnittet Budget 2011-2013) har dock bara särskilt angetts ett finansiellt mål för år 2011 av betydelse för god ekonomisk hushållning; resultatet för kommunen ska vara större än 0. Hänvisning görs till styrkortets ekonomiperspektiv där det dock redovisas ytterligare två mål för 2011 under inriktningen God ekonomisk hushållning enligt ovan.

Uppföljning mål 2011

Uppföljning av de finansiella målen för 2011 kommenteras i analysen för perspektiven Ekonomi i kommunstyrelsens styrkort. Kommunens bedömning är att målet för ekonomi i balans kommer att uppnås då årsprognosen pekar på ett positivt resultat på 69,8 Mkr. Resultatet för januari-augusti 2011 uppgår till 149,8 Mkr. Även för de två övriga målen är kommunens sammanfattande bedömning, baserad på inlämnade kommentarer från nämnder och bolag avseende planerade, pågående eller genomförda aktiviteter, att dessa båda mål kommer att uppnås vid årets slut.

Kommunen redovisar dessutom ett separat avsnitt ”Uppföljning av god ekonomisk hushållning” där resultatmålet för 2011 kommenteras.

Långsiktiga finansiella mål

I strategisk plan & budget 2011-2013 anges också nedanstående långsiktiga finansiella mål ”för att Luleå kommun ska leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning”.

- en balanserad budget- och flerårsplan utan skattehöjning
- årsresultatens andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %
- soliditeten ska vara oförändrad
- nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 %

Enligt beskrivningen är ”bedömningen att det med nuvarande ekonomiska förutsättningar endast är möjligt att nå det första av dessa mål under planeringsperioden.” Kommunen redovisar ingen uppföljning mot de långsiktiga finansiella målen i delårsrapporten.

Nedan redovisas de långsiktiga målen tillsammans med uppgifter från prognos 2011 enligt delårsrapporten samt strategisk plan 2012-2014.

<i>Mål</i>	<i>Långsiktigt mål</i>	<i>Prognos 2011</i>	<i>Mål 2012-2014</i>
Resultatbudget och flerårsplan	I balans och utan skattehöjningar	+69,8 Mkr	I balans
Årsresultatets andel av skatter och statsbidrag	Minst 2 %	1,95 %	0 % 1)
Soliditet	Oförändrad	Uppgift saknas	-15 % 2)
Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag	Ej överstiga 10 %	13,9 %	15,7 % 1)

1) Uppgifterna avser snitt för åren 2012-2014 enligt strategisk plan & budget 2012-2014

2) Uppgiften avser år 2014 enligt strategisk plan & budget 2012-2014 jämfört med utfall 2010

Som framgår ovan beräknas kommunen inte nå tre av de fyra långsiktiga finansiella målen varken under 2011 eller under planeringsperioden 2012-2014. Kommunen lämnar också kommentarer om detta i de strategiska planerna.

Kommentar

För resultatmålet för 2011 baseras bedömningen på resultatet för perioden och den prognos som har lämnats.

Vad gäller de två övriga målen inom perspektivet Ekonomi har vi inte funnit skäl att göra någon annan bedömning än den som görs i delårsrapporten men vill dock påtala svårigheten att bedöma om resultatet är förenligt med målen för verksamheten, då dessa två ”mål” är aktiviteter och det inte finns några målnivåer angivna.

Vår bedömning är att resultatet i delårsrapporten är förenligt med kommunens finansiella mål för 2011.

4.4 Uppföljning av mål för verksamheten

Som framgår ovan har vi gjort tolkningen att mål och riktlinjer för verksamheten avser målen inom perspektiven Medborgare/Kund/Brukare, Medarbetare samt Utveckling.

Uppföljning av målen i kommunstyrelsens styrkort redovisas i delårsrapporten enligt nedan.

Uppföljning av **kommunstyrelsens mål för 2011** redovisas i form av ett styrkort och analyser för respektive perspektiv. Dessa utgör en sammanfattande bedömning av hur nämnder och bolag bidrar till att kommunstyrelsen kommer att uppnå målen för 2011, således utifrån en årsprognos. Analyserna baseras på nämnders och bolags kommentarer om bedömda effekter av planerade, pågående eller genomförda aktiviteter som stödjer kommunstyrelsens mål i de fyra perspektiven.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att av de 23 målen i kommunstyrelsens styrkort (exkl. Ekonomiperspektivet) bedöms 8 mål uppnås, 12 mål uppnås delvis och 3 mål uppnås inte under 2011. Antalet mål har ökat från 19 mål för år 2010.

I styrkortet finns lite längre kommentarer till varje mål och utfallet av måluppfyllelsen.

Uppföljning av **nämndernas och bolagens mål** redovisas i ett separat avsnitt i delårsrapporten Prognos – Måluppfyllelse av nämndernas och bolagens styrkort. Uppföljningen innefattar nämndens/bolagets styrkort med färgsättning av varje mål samt en sammanfattning till den bedömda måluppfyllelsen vid årets slut. I nämndens egen delårsuppföljning redovisas en mer utförlig analys av måluppfyllelsen i styrkortet, i enlighet med kommunens anvisningar.

Kommentar

Liksom tidigare år kan vi konstatera att målen i kommunstyrelsens styrkort till största delen är aktiviteter. Det är bara inom perspektivet Medarbetare och Ekonomi där det finns målnivåer angivna.

Som framgår ovan bedöms 35 % av målen i kommunstyrelsens styrkort uppnås helt, 52 % uppnås delvis och resterande 13 % av målen inte uppnås under 2011. Vi har inte funnit skäl att göra någon annan bedömning än den som görs i delårsrapporten men vill dock påtala svårigheten att bedöma om resultatet är förenligt med målen, då det till största delen är aktiviteter i styrkortet.

Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten endast delvis är förenligt med de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen för 2011.

5. Delårsrapporten i övrigt

Enligt KRL och KL ska kommuner och landsting upprätta en delårsrapport minst en gång under räkenskapsåret. En delårsrapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Delårsrapporten ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan utgången av föregående räkenskapsår.

Upplysningar ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning och
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

I KRL anges också att motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under föregående år bör lämnas och att begrepp och termer, så långt det är möjligt, ska stämma överens med dem som har använts i den senaste årsredovisningen.

När det gäller innehåll och utformning av den kommunala delårsrapporten görs ingen detaljreglering i KRL eller i dess förarbeten. Hänvisning sker i stället till praxisutveckling att inom ramen för god redovisningssed ange den närmare utformningen av delårsrapporterna. Av KRL och denna lags förarbeten framgår att delårsrapporten bör ges samma struktur som årsredovisningen men att graden av specifikation i delårsrapporten kan vara lägre än i årsredovisningen.

Den tidigare Referensgruppens uttalande angående delårsrapporter i kommuner och landsting kan i relevanta delar tjäna som vägledning för vad som kan betraktas som god redovisningssed.

I början av 2003 kom Rådet ut med idéskriften Kommunala delårsrapporter – Praxis och idéer. Det bör noteras att idéskrifterna inte är normerande utan har som syfte att skapa debatt och stimulera till utveckling av den kommunala redovisningen.

Inga förändringar av externa krav har skett under 2011.

Förutom granskning av att kommunens delårsrapport uppfyller kraven i KL och KRL har vi, liksom tidigare år, även gjort en genomgång av Luleå kommuns delårsrapport i jämförelse med Rådets förslag till innehåll av en delårsrapport.

Enligt Rådet är syftet med delårsrapporten i första hand att utgöra ett komplement till årsredovisningen vad gäller kommunernas externa rapportering avseende den ekonomiska utvecklingen. Enligt praxisundersökningen i idéskriften ses delårsrapporten av majoriteten av kommunerna främst som ett underlag för att kunna upprätta mer tillförlitliga helårsprognoser. Detta överensstämmer också med Luleå kommuns synsätt. I anvisningarna till delårsrapporten anges att den har ett ”tydligt prognosfokus”.

Nedan redogörs kortfattat för Rådets förslag och hur Luleå kommuns delårsrapport är uppställd/uppbyggd jämfört med förslaget.

5.1 Förvaltningsberättelse

Enligt Rådets förslag bör delårsrapportens förvaltningsberättelse följa strukturen på förvaltningsberättelsen i årsredovisningen med utgångspunkten att läsaren har tillgång till den senaste årsredovisningen. Delårsrapporten bör vara mer kortfattad än årsredovisningen.

Följande avsnitt bör ingå enligt rådets förslag:

- Omvärldsanalys
- Finansiell analys
- Drift- och investeringsredovisning
- Måluppfyllelse
- Väsentliga personalförhållanden
- Viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd
- Framtidsbedömning

Förvaltningsberättelsen i Luleå kommuns delårsrapport är indelad i avsnitt för respektive perspektiv i styrkortet. Under respektive avsnitt presenteras omvärldsfaktorer som påverkar kommunens planering och uppföljning.

Inom perspektivet Ekonomi presenteras periodens resultat för kommunen och koncernen samt periodens resultat för nämnderna och bolagen. För nämnderna ingår en driftredovisning med jämförelse mot föregående år och budget. För bolagen redovisas resultatet enbart med jämförelse mot föregående år. Kommentarer är kortfattade. Under detta avsnitt redovisas också ekonomisk årsprognos med uppföljning mot budget.

Uppgifter om investeringsredovisning redovisas enbart som helårsprognoser med jämförelse mot budget.

Måluppfyllelse för kommunen som helhet redovisas i avsnittet Prognos - Måluppfyllelse kommunstyrelsens styrkort. För varje mål i styrkortet finns en analys av måluppfyllelsen för 2011. Måluppfyllelsen för varje nämnd och bolag redovisas också i delårsrapporten under avsnittet Prognos – Måluppfyllelse av nämndernas och bolagens styrkort.

Väsentliga personalförhållanden redovisas under perspektivet Medarbetare.

Viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd och Framtidsbedömning finns inte som egna rubriker i förvaltningsberättelsen men får anses ingå i andra delar i delårsrapporten.

5.2 Övriga avsnitt i delårsrapporten

Övriga avsnitt som enligt Rådets förslag bör finnas i en delårsrapport är resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys, redovisningsprinciper och noter.

Inga förändringar har skett vad gäller dessa avsnitt i Luleå kommuns delårsrapport jämfört med föregående år. **Resultaträkningen** innehåller uppgifter enligt KRL. Luleå kommun redovisar en komprimerad **balansräkning** med jämförelse mot utfall för samma period föregående år, helårsbudget samt utfall för helåret föregående år. Prognos över den ekonomiska ställningen vid årets slut redovisas inte och inte heller någon information om likviditets- och skuldutvecklingen under resterande del av året.

Finansieringsanalys och **noter** ingår inte i delårsrapporten, däremot ett kort avsnitt om **redovisningsprinciper** i bilaga till delårsrapporten. I beskrivningen förtydligas att ”delårsrapportens främsta syfte är att spegla kommunens prognostiserade resultat”. Avvikelser från gällande redovisningsprinciper som har gjorts vid upprättande av delårsrapporten anges också. **Sammanställd redovisning** finns för periodens resultat men inte för ställningen vid årets slut.

5.3 Kommentar

Vår bedömning är att kommunens delårsrapport i allt väsentligt uppfyller kraven i kommunallagen och lag om kommunal redovisning vad gäller innehåll och nivå på rapportering.

Vi anser dock att delårsrapporten skulle kunna vidareutvecklas, främst genom en mer utförlig finansiell analys med förklaringar av orsaker till avvikelser jämfört med föregående år och budget.

Av KRL, 9 kap, 3 §, framgår att begrepp och termer, så långt det är möjligt, ska stämma överens med dem som har använts i den senaste framlagda årsredovisningen. Balansräkningen i Luleå kommuns delårsrapport är redovisad i mer sammandragna poster än vad som görs i årsredovisningen. Vi rekommenderar att motsvarande begrepp och termer som i årsredovisningen används.

Vi anser vidare att noter till delårsredovisningen också skulle förbättra delårsrapporten, även om KRL inte ställer några direkta krav på att noter ska lämnas.

6. Delårsbokslutet – god redovisningssed

6.1 Externa krav

De externa kraven finns i KRL, Referensgruppens uttalande nr 13 Delårsrapporter i kommuner och landsting samt i Kommunala delårsrapporter Praxis och idéer (januari 2003) från Rådet för kommunal redovisning. Inga förändringar har skett jämfört med 2010.

Enligt referensgruppens uttalande bör motsvarande redovisningsprinciper som gäller för årsbokslutet gälla även för delårsrapporten. Av detta följer att fordringar och skulder bör periodiseras i möjligaste mån.

6.2 Interna krav

I kommunens anvisningar anges att ”Delårsrapporten har ett tydligt prognosfokus, d v s det prognostiserade årsresultatet uppmärksammas i högre utsträckning än periodens resultat. Delårsrapporten är därmed ej resultat av ett fullständigt delårsbokslut utan vissa förenklingar sker vilket regleras av fastlagda redovisningsprinciper.”

I anvisningarna behandlas bl a rutiner och principer för leverantörsfakturer, ankomstregistrering och periodiseringar. Vägledande principer för periodiseringar ska, i likhet med tidigare år, vara väsentlighets- och försiktighetsprincipen. I år är det också förtydligt i anvisningarna att bokförda periodiseringar som ligger kvar sedan tidigare år ska förklaras/verifieras. Utöver detta tillkommer andra anvisningar samlade i ekonomihandboken, t ex anvisningar avseende anläggningstillgångar och avskrivningar. Inga väsentliga förändringar ur den aspekten har skett av anvisningarna för 2011.

6.3 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse avseende kommunen för år 2010-2011.

<i>Belopp i Mkr</i>	<i>Utfall</i> <i>2011-08-31</i>	<i>Utfall</i> <i>2010-08-31</i>	<i>Prognos</i> <i>2011</i>	<i>Budget</i> <i>2011</i>	<i>Utfall</i> <i>2010</i>
Verksamhetens nettokostnader	-2 225,2	-2 167,1	-3 488,0	-3 495,4	-3 426,1
<i>Förändring i % jämfört med föregående år/budget</i>	<i>-2,7 %</i>		<i>+0,2 %</i>		
Skatteintäkter och statsbidrag	2 380,2	2 343,5	3 570,2	3 527,1	3 498,7
<i>Förändring i % jämfört med föregående år/budget</i>	<i>1,6 %</i>		<i>+1,2 %</i>		
Finansnetto	-5,1	0,2	-12,5	-27,1	0,6
Årets resultat	149,8	176,6	69,8	4,6	73,2
Resultat i % av skatteintäkter och bidrag	6,3 %	7,5 %	2,0 %	0,1 %	2,1 %

Kommentarer

Som framgår ovan redovisas ett resultat på 149,8 Mkr för perioden. Resultatet är lägre jämfört med samma period för 2010 men 82,8 Mkr högre än budgeten för samma period.

Årsprognosen för 2011 ligger på ungefär samma nivå som utfallet för 2010 och är 65,2 Mkr bättre än budget. Nämndernas sammanlagda prognoser är ett underskott på -7,2 Mkr, där socialnämnden redovisar en prognos på -26,8 Mkr. Övriga nämnder redovisas 0-resultat eller positiva avvikelser. Skatteintäkter och statsbidrag beräknas bli 43,1 Mkr högre än i budget och finansnettot redovisar en positiv avvikelse på 14,5 Mkr, där 9 Mkr avser lägre räntekostnader.

Den resultatrapport som vi tagit del av överensstämmer inte med resultat enligt delårsrapporten, med hänsyn tagen till att förändring av semesterlöneskuld och övertidsskuld inte redovisas. Vi kan därför inte göra tillförlitliga analyser och jämförelser mot tidigare perioder mera i detalj, vilket inte är tillfredsställande.

Beträffande periodiseringar hänvisas till avsnitt 6.4.5 nedan. Våra iakttagelser förändrar dock inte vår bedömning beträffande kommunfullmäktiges finansiella mål.

6.4 Balansräkning

Vi bedömer att dokumentationen av delårsbokslutet i stort sett är av god kvalitet.

Nedan redovisas kommentarer till väsentliga poster.

6.4.1 Anläggningstillgångar

Under 2010 aktiverades 3,4 Mkr avseende utredningskostnader mm för muddring. Under 2011 har hittills ytterligare 0,8 Mkr aktiverats. Vad vi erfar finns fortfarande inte något investeringsbeslut. Därmed kvarstår vår synpunkt sedan tidigare, att vi anser att kommunen behöver förbättra dokumentationen av motivet till att beloppet aktiveras.

Vi noterade vid vår granskning per 2010-12-31 att avskrivning sker av anläggningstillgångar som rubriceras som mark och som därmed inte ska skrivas av. Bland dessa poster fanns även tillgångar som mer korrekt borde rubriceras som byggnad, till den del värdet inte avser marken. Detta är nu åtgärdat.

Enligt Rådet för kommunal redovisnings, RKR's, rekommendation nr 18 som började gälla från räkenskapsåret 2010 ska för investeringar som finansierats med hjälp av investeringsbidrag bidraget inte längre reducera anskaffningskostnaden. Inkomsten av bidraget ska i stället initialt redovisas som en skuld som sedan intäktsförs i samma takt som investeringsobjektet skrivs av. Från och med 2011 tillämpas den nya principen av Luleå kommun. Under 2011 är 6,5 Mkr skuldfört som investeringsbidrag.

Anslutningsavgifter avseende vatten och avlopp har redan från och med 2010 redovisats i enlighet med RKR 18. De skuldförda anslutningsavgifterna uppgår till 10,4 Mkr.

6.4.2 Kundfordringar

I delårsbokslutet görs ingen bedömning av osäkra kundfordringar, vilket är i enlighet med anvisningarna. Reserverat belopp per 2010-12-31 om 2,8 Mkr ligger kvar.

6.4.3 Likvida medel inkl kortfristiga placeringar

Likvida medel är per 2011-08-31 negativa (-134,4 Mkr) och borde ha rubricerats som kortfristiga skulder.

Det finns inget aktuellt engagemangsbesked för placeringar hos Nordea om 4,2 Mkr avseende testamenterade medel.

6.4.4 Avsättningar

6.4.4.1 Pensioner

Pensioner inklusive särskild löneskatt, redovisas enligt besked från KPA per 2011-08-31. Avsättningarna, inklusive löneskatt, har minskat med 1,6 Mkr sedan årsskiftet. Förändringarna är bokförda i delårsbokslutet, dock inte som Avsättningar pensioner.

För pensioner individuell del erhålls en prognos avseende helåret 2011 från KPA. Beloppet är upptaget med 8/12-delar och redovisas som en upplupen kostnad.

Förändringarna av pensionsskulderna redovisas på central nivå och belastar inte förvaltningarna.

6.4.4.2 Återställningskostnader för deponi

Beräkningen av Luleå kommuns kostnader för framtida återställningskostnader för deponi baserar sig på det underlag som tekniska förvaltningen tog fram 2007. Någon ny beräkning är inte gjord. De framtida kostnaderna har inte nuvärdesberäknats då sluttäckning enligt nuvarande tillstånd ska påbörjas från och med innevarande år, 2011. Kommunen har ansökt om att få senarelägga sluttäckningen till år 2021, främst av miljöskäl, men något besked har enligt uppgift ännu inte erhållits. Så snart som beslut om tillstånd för förlängning av sluttäckning av deponin erhålls bör en översyn av beräkningen av avsättningen göras i enlighet med RKR:s rekommendation 10.1. Avsättningen redovisas med samma belopp som per 2010-12-31.

I enlighet med RKR:s rekommendation 10.1 redovisas återställningskostnaderna som en materiell anläggningstillgång med avskrivning över deponins användningsperiod. Per 2011-08-31 är deponin färdigavskriven.

6.4.5 Periodiseringar – kortfristiga fordringar och skulder

Upplupna skatteintäkter redovisas med 81,6 Mkr. I beloppet ingår korrigerings av 2010 års slutavräkning som enligt underlag från SKL uppgår till totalt 10,6 Mkr. Vi noterar att beloppet endast är upptaget med 8/12-delar, alltså med 7,1 Mkr, trots att korrigeringen avser föregående år. Vi anser att beloppet avseende slutavräkning för föregående år bör resultatföras i sin helhet så snart det är känt. Resultatet för perioden är för lågt med 3,5 Mkr.

Från och med 2010 ska avgiftsuttag som överskrider självkostnaden för renhållnings- och VA-avgifter redovisas som kortfristig skuld i enlighet med RKR 18. Per 2010-12-31 uppgick skulden

för överuttaget till 23,7 Mkr. Tekniska nämnden redovisar dock överuttaget under 2011, 4,5 Mkr, som intäkt. Beloppet borde ha redovisats som skuld i stället vilket innebär att resultatet är för högt med 4,5 Mkr. Vi rekommenderar att rutiner för löpande redovisning enligt RKR 18 införs.

Ankomstregistrerade fakturor, där definitiv kontering ännu inte har skett, redovisas vid delårsboks slutet som en nettofordran. Per 2011-08-31 redovisas en fordran på 30,3 Mkr att jämföra med 47,4 Mkr per 2010-08-31 och 27,9 Mkr per 2009-08-31. Vi har inte erhållit någon analys av beloppet som visar i vilken utsträckning det kan finnas poster som avser driftskostnader.

Både bland fordringar och bland skulder finns det kvar poster som periodiserades per 2010-12-31, på skuldsidan 1,5 Mkr och på fordringssidan 0,3 Mkr. Vi har inte erhållit något underlag som styrker att dessa poster utgör periodiseringsposter även per 2011-08-31.

Semesterlöneskuld och övertidsskuld uppgår per 2011-08-31 till 108 Mkr vilket är 7,4 Mkr högre än skulden per 2010-12-31. Liksom tidigare år bokförs denna minskning inte i redovisningen på någon nivå utan visas endast i delårsrapporten. Detta innebär att kortfristiga skulder i redovisningen är för höga med 63,9 Mkr och eget kapital för lågt med motsvarande belopp. Vi rekommenderar, liksom tidigare år, att upparbetade kostnader för semester och övertid redovisas i den löpande bokföringen vilket är möjligt i och med att specificerat underlag finns.

6.4.6 Långfristiga skulder

Som långfristiga förutbetalda intäkter redovisas 10,4 Mkr avseende anslutningsavgifter och avlopp och 6,5 Mkr avseende erhållna investeringsbidrag. Detta är i enlighet med RKR's rekommendation 18 som gäller fr.o.m. 2010, se även avsnitt 6.4.1.

Luleå dag som ovan

Johanna Sandberg Rova
Auktoriserad revisor

Annicka Brännström
Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor